

Fungování společnosti je založeno na interaktivních vztazích jednotlivců, které se projevují v nejrůznějších rovinách. Dosáhnout ideálního stavu, kdy by nebylo zapotřebí žádné vnější regulace těchto vztahů, není v současné době možné. Vždy se totiž objeví skutečnosti, které tuto pomyslnou rovnováhu narušují, což vytváří prostor pro vznik systému regulace společenských vztahů v podobě práva, které má za cíl především vytvořit jakýsi rámec pro chování jednotlivců, společnosti a vztahů mezi nimi.

Původ a příčiny tohoto nestandardního chování se dostávají do pozornosti nejedné vědní disciplíny, ať už to je psychologie, sociologie, či obory blízké související s trestním právem, jakým je především kriminologie.

Pokud tedy nějaké chování překročí přípustnou mez, která se v jednotlivých etapách lidské historie mění a mění se i podle druhu jednotlivých společností, může jednotlivci vzniknout trestní odpovědnost s kterou je a měla by být spojena penalizace.

Způsobů protispoločenského chování je nepřeborná řada a bohužel člověk jakožto tvor velice vynalézavý nachází neustále nové a nové. Jedním z mnoha jednání, jehož závažnost je tak vysoká, že se stává, a to zcela po právu, trestným, je neposkytnutí pomoci. Jedná se o prohřešek proti mravním základům společnosti, který je postaven na lhostejnosti jednoho člověka k utrpení jiného. Tato laxnost, tak může ve svých důsledcích vést až ke tragickým výsledkům počítaje v to i smrt osoby, která se ocitla v situaci, kdy potřebovala pomoc nejrůznějšího charakteru.

Tato práce si proto klade za cíl čtenáře blíže seznámit jak s pojmem trestného činu neposkytnutí pomoci, tak s problematikou, která je s tímto tématem spojena.

V jednotlivých kapitolách se chci věnovat vývoji právní úpravy tohoto trestného činu u nás od 50. let až po současnost a upozornit na zamýšlené nové legislativní pojetí. Dále se tato práce bude v široké míře zabývat problematickým otázkám spojených zejména s pojmem zvláštní povinnosti konat a jejich řešením jak v naší teorii a právním řádu, tak v zahraničí. Standardně bude rovněž podán výklad k jednotlivým skutkovým podstatám trestného činu neposkytnutí pomoci, tak jak jej zakotvuje náš platný a účinný trestní zákon, zmíním se o pohledu naší judikatury na tuto materii a pokusím se o komparaci se zahraničními právními úpravami.

Mým cílem není vyřešení sporů, které se kolem tohoto tématu už celou řadu let vedou, ale stručně, přehledně a co možná nejuceleněji toto téma obsáhnout. Pevně věřím, že se mi to alespoň z části podaří, bohužel jak jsem zjistil jedná se o věc přinejmenším nelehkou, a proto budu vděčen za jakékoli kritické, leč konstruktivní připomínky.